

Lars Nordskov Nielsens oplæg til Retsudvalgets høring om lovforslagene

Forslag til lov om Domstolsstyrelsen og ministeransvar
af Lars Nordskov Nielsen

I. Lovforslagets principielle opgavefordeling mellem Justitsministeriet og Domstolsstyrelsen kan summarisk beskrives ved

- at betegne styrelsen som en selvstændig statsmyndighed
- at fremhæve, at denne selvstændige statsmyndighed vel er omfattet af ministeriets ressort med hensyn til lovgivning og budget, men ikke indgår i ministeriets hierarkiske struktur, og
- at præcisere, at dette indebærer, at ministeren således ikke har nogen instruktionsmyndighed i forhold til styrelsen og heller ikke nogen beføjelse til - efter eller uden klage - at ændre styrelsens afgørelser.

II. Justitsministeriet vil fortsat have nogle opgaver på domstolsadministrationsområdet og en nærmere fastlæggelse af disse opgaver er naturligvis en grundlæggende forudsætning for omfanget af ministeransvarsfladen.

Justitsministeriet vil have følgende opgaver på området:

- 1) Lovgivningsinitiativ. Dette indebærer ikke alene den formelle funktion at fremsætte lovforslag (ændringslovforslag) på Domstolsstyrelsens funktionsområde, men også den opgave at overvåge området med henblik på vurdering af lovgivningsbehov.
- 2) Udstedelse af bekendtgørelser på området for så vidt disse bekendtgørelser har lov hjemmel. Sådan hjemmel findes ikke i den foreslåede domstolsstyrelseslov, men findes i enkelte bestemmelser i retsplejeloven.
- 3) Justitsministeren kan, hvis han finder behov for ressourcekrævende reformer, der rækker ud over, hvad styrelsen har lagt til grund i sit budgetforslag, søge en budgetstyrkelse indarbejdet i finanslovforslaget.
- 4) Omvendt kan justitsministeren i sit bidrag til finanslovforslaget søge gennemført en reduktion

i forhold til styrelsens budgetforslag. Domstolsstyrelsen antages imidlertid at kunne rette henvendelse direkte til Folketinget om sin budgetsituation.

- 5) Justitsministeren kan indfordre oplysninger fra styrelsen til brug for ministeriets opgaver, herunder lovgivning, budgetlægning og besvarelse af spørgsmål fra Folketinget, jf. nedenfor.
- 6) Spørgsmål fra Folketinget, f.eks. fra Folketingets Retsudvalg, om domstolsadministrationen må rettes til, samt besvares af justitsministeren, typisk efter indhentet udtalelse fra styrelsen.
- 7) Både i forbindelse med en sådan besvarelse til Folketinget og i anden anledning er ministeren beføjet til - ikke at instruere Domstolsstyrelsen - men, som det anføres i lovforslagsbemærkningerne, at »tilkendegive sin opfattelse af en given problemstilling«; en sådan tilkendegivelse vil altså ikke være retligt bindende, men principielt kun være af vejledende karakter.
- 8) Efter lovforslagets § 6 kan ministeren indbringe spørgsmål om afsættelse af styrelsesmedlemmer for Den Særlige Klageret.

III. Sammenhængen mellem ministeropgaverne og ministeransvar må umiddelbart forudsættes at være den, at et ansvar må baseres på handlinger eller undladelser inden for ministerens opgaver, der formentlig nogenlunde udtømmende er angivet ovenfor i de 8 punkter.

Nærmere overvejelse kræver en sondring mellem det politiske ansvar og det retlige ansvar.

Det politiske ansvar har ikke noget i retsregler beskrevet præcist grundlag (eller indhold). Det politiske ansvar kan gøres gældende over for den minister, som ikke med rette kan beskyldes for retsstridigt forhold, men blot for at have handlet urimeligt/uhensigtsmæssigt.